

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

“MA’MUN-UNIVERSITETI” NTM

**FAN, TA’LIM, INNOVATSIYALAR: DOLZARB
MUAMMOLAR VA ZAMONAVIY YO‘NALISHLAR**

mavzusida Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi

2023 yil 12 aprel

XIVA – 2023

Fan, ta'lim, innovatsiyalar: dolzarb muammolar va zamonaviy yo'nalishlar.
Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Xiva, 2023. 404 b.

Tahririyat hay'ati: A.A.Xudayberganov, H.O.Matkarimov, U.Sh.Xadjiyev, D.M.Matkarimov, N.Sh.Xudaynazarov, S.B.Xodjayev, A.B.Sherov, U.M.Abdolov, Sh.E.Xudayberganov, S.M.Xudayberganov, F.A.Bekchanov

Taqrizchilar: i.f.d., prof. B.Ruzmetov, f.f.d., prof. O.O.Cho'ponov

Ma'sul muharrir: i.f.d., prof. B.Ruzmetov

Mamlakatimizda ta'lim va fanni rivojlantirish konsepsiyasining strategik maqsadi etib milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning innovatsion va yuqori texnologik formatiga o'tish, mamlakatimizning raqobatdosh ustunliklarini ishga solish va to'g'ri safarbar etish, innovatsion mahsulotlar hajmini kengaytirish, jadal iqtisodiy o'sishni ta'minlaydigan yo'nalishlarga investitsiyalarni yo'naltirish, aholi turmush darajasini bir necha bor yaxshilash, ijtimoiy sohadagi dolzarb masalalarning innovatsion yondashuvga hamda ilmiy tadqiqotlar va erishilgan natijalarga asoslangan ilmiy yechimini topish, xalqaro miqyosda ilmiy hamkorlikni rivojlantirish, shuningdek «Ilm-fan va ilmiy faoliyat to'g'risida»gi, «Ta'lim to'g'risida»gi va «Innovatsion faoliyat to'g'risida»gi qonunlar ijrosini ta'minlash hisoblanadi.

Konferensiya materiallari Yangi O'zbekistonda xususiy oliy ta'limni rivojlantirish; axborot-psixologik xavfsizlikni ta'minlashning zamonaviy muammolari va yechimlari; filologik tadqiqotlarning dolzarb muammolari; O'zbekiston tarixi fanining dolzarb masalalari bilan bog'liq tadqiqotlarning natijasidir.

Ushbu konferensiya to'plami mazkur yo'nalishda ilmiy izlanishlar olib borayotgan professor-o'qituvchilar, ilmiy tadqiqotchilar, talaba va magistrantlar uchun foydali bo'ladi deb umid qilamiz.

Mazkur to'plamga kiritilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar va me'yoriy hujjatlar sanasining to'g'riligiga hamda tanqidiy fikr-mulohazalarga mualliflarning o'zlari ma'suldirlar.

Konferensiya o'tkazilishi Xorazm viloyati hokimligi "Ma'naviyat va ma'rifat" Kengashining 2023 yil 7 apreldagi 209-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan

© "Mamun-universiteti" NTM, 2023 y.

Ёзиш шакли сақлаб қолинган мазкур мактуб муаммони ҳал қилишга туртки берди. Хоразм округ Ижроия Қўмитасининг 1927 йил 25 октябридаги қарорига асосан аэростанция қурилиши учун шаҳар марказидан 3 км. четдан махсус майдон белгиланди ва 10 минг рубль маблағ ажратилди⁴⁶¹. Шу кунни Хоразмда аэропорт ташкил этилган кун деб ҳисоблашишади. 1929 йилда аэростанция Урганчга кўчирилди. Дастлаб аэропланларга ёқилги туяларда олиб келинган. Аэровокзал бир нечта ер тўлалардан иборат бўлган. 1932 йил 3 августда аэростанция негизида Урганч аэропорти ташкил этилди. 30-йиллар ўрталаридан бошлаб Урганч аэропорти мамлакатнинг марказий районлари билан самолётлар ёрдамида боғлана бошлади. Тез орада аэропорт воҳа транспорт турларининг энг тезкор ва самарадор тармоғига айланди.

Қимматли металлар, эҳтиёт қисмлари, матбуот нашрлари, тиббий ёрдам ва ҳоказоларни тезкорлик билан етказиб беришда авиациянинг роли беқиёс эди. Мамлакат ҳаво флоти ҳарбий, фуқаролар, қишлоқ хўжалиги, санитар каби турларига бўлинади. 1935 йилга келиб Ли-2 русмли самолётларида воҳанинг пахта тойлари ташилган. Самолёт ва вертолётларнинг беҳатар училини аэродром, радиолокацион маёқлар, аэропортлар, диспетчер хизмати ходимлари, ердаги бошқа ёрдамчи кучлар таъминлаб туради.

1937 йили 2 та По-5 русмли самолётдан иборат санитар звеноси тузилади. Кейинчалик бу бутун Хоразм ва Қорақалпоғистонга хизмат қиладиган тез ёрдам станциясига айлантирилади. 1939 йилда Урганч аэровокзалининг янги биноси қурилган. Эрталаб биринчи рейс билан учиб келадиган ҳаво кемалари газета, журнал, почта, телеграмма, хушхабар тарқатувчи нашрларни олиб келадиган. Айниқса аҳоли пунктларидан узоқда ишлайдиган геологлар, чорвадорлар авиация хизматидан кенг фойдаланишган. Қишлоқ хўжалик авиацияси эса, ерларни ўғитлантириш ва ҳашоратларга қарши кимёвий моддалар сепиш муаммоларини ҳал қилишда катта роль ўйнаган.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ АРАБЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ ВА ЗАМОНАВИЙ КИЙИМ-КЕЧАКЛАР, ҲАМДА ТАҚИНЧОҚЛАР ҲАҚИДА АЙРИМ НАЗАРИЙ ҚАРАШЛАР

Искандаров Ш.А. – ТТА доценти, PhD

Марказий Осиёда яшаб келаётган араб халқи ўзбек халқининг анъанавий миллий кийимлари моддий маданиятнинг муштарак бир қисмини ташкил этиб, араб халқининг миллий хусусиятлари, урф-одатлари ҳамда эстетик дидини намоён этган. Бошқа халқ кийимлари сингари арабларнинг анъанавий кийимлари узоқ тарихий жараёнлар давомида, ижтимоий-иқтисодий, маданий, диний, ривожланиш ҳамда урф-одат, маросим, анъаналар таъсирида даврлар ўтиши давомида ўзига хос локал хусусиятида шаклланиб, ривожланиб келган.

Маълумки, арабларнинг кийиниш маданият А.Мец, Э.Лэйн, Р.Г.Ланда, К.Д.Шруль, Дж.Палигрэв, Х.Голиер, О.Г.Герасимов каби олимлар ва саёсатчилар томонидан ўрганилган бўлиб⁴⁶², уларнинг барчаси арабларнинг кийими энг аввало табиий-географик муҳит ва кундалик ҳаёт талабларига мувофоқ шаклланишини қайд этадилар.

Айни пайтда Жейновда 20000 нафарга яқин аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг тўртдан уч қисмини араблар ташкил этади. Қолган қисми эса туркман, тожик,

⁴⁶¹ Из письма тов. Глинка // "Хорезмская правда", 1976, 13 ноябрь, № 225.

⁴⁶² . Мец, А Мусульманский ренессанс. –М. Наука. 1966. С.- 355-357; Лэйн Э.У. Нравы и обычаи египтян в первой половине XIX века. – М.: Восточ. Литра, 1982. С. 200-208; Ланда Р.Г. Средиземноморье глазами востоковеда.- М.: Наука, 1979.- С 38-41; Палыгрэв Дж. Путешествие по Средней иВосточной Аравии. С. Петербург. 1975. С- 370-374; Герасимов О.Г. На ближневосточных и перекрестках. – М.: Восточ. Лит-ра. 1979, - С-12.

Ўзбеклардан иборат. Бу ерлик аҳолининг урф-одатларига, миллий либосларига, тақинчоқлари, тили ва ўзига хос “кичик бир маданияти”га қизиқиб, Италия, Россия, Греция каби ўлкалардан сайёҳлар келиб туришади.

Воҳанинг жануби-ғарбида Қарши шаҳридан 50 чақирим олисда Жейнов деб аталган шаҳарча бор. Бу ернинг аксарият аҳолиси араблар бўлиб воҳасида жойлашган арабларнинг анъанавий кийимларига бағишланган тадқиқотида Жейнов араблари этник уруғ, воҳада жойлаши жараёни, турар жой, анъанавий кийимлари ўрганилмаган.

Бошқа халқ кийимлари сингари арабларнинг анъанавий кийимлари узоқ тарихий жараёнлар давомида, ижтимоий-иқтисодий, маданий, диний, ривожланиш ҳамда урф-одат, маросим, анъаналар таъсирида даврлар ўтиши давомида ўзига хос локал хусусиятида шаклланиб, ривожланиб келган. Араб халқининг турмуш-тарзи ўзига миллий рух XX асрга келиб янгича анъанавий ўзига хос локал миллий ўзликнинг англашда хизмат қилади.

XX-асрнинг бошларидан бошлаб янгича дизайндаги Европача кийим-кечаклар кириб келиши жараёни кенг тарқала бошлади. Бу эса қадимдан давом этиб келаётган анъанавий кийимларга ўзи таъсирни кўрсатган. Лекин араб халқининг кийим кечакларини баъзи бир анъанавий жиҳатларини сақланиб қолган. Қашқадарё вилоятининг Жейнов ҳудудида қадамий арабларга хос бўлган миллий кийим безак, қадимий маданияти, ҳозирги кунда ҳам қисман бўлсада сақланиб қолган.

Умуман олганда, XX асрда араб миллий кийимларининг трансформацияга учрашига асосан қуйидаги муҳим омиллар сабаб бўлган деб кўрсатиш мумкин:

а) Минтақада яшаб келаётган араблар улкан ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар ва мафкуравий сиёсат; б) замонавий технологияларнинг кириб келиши арабларнинг анъанавий миллий кийимини йўқолишига олиб келган; в) дунё халқлари тарихий-этнографик минтақалар орасида ўрнатилган савдо муносабатлари;

Кийимларни тикиш жараёнида араб халқининг анъанавий кийимидаги безаклар ўзбек ва араб миллий маданиятининг уйғунлашиб кетганлигини кўриш мумкин. Иқлим шароити, хўжалик машғулоти, ишлаб чиқаришнинг ривожланиш даражаси билан бевосита боғлиқ бўлган. Деҳқончилик билан шуғулланган аҳолининг кийими асосан пахтадан тўқилган матолардан тикилган бўлса, қадимдан чорвачилик билан шуғулланувчи аҳоли бўлганлиги учун ҳам кўпинча жундан тайёрланган матодан кийимлар тикишган. Шу жумладан, минтақада яшовчи араблари ҳам кийим ва мато таёрлашда кўпроқ чорва молларнинг жун ва улардан олинадиган миллий маҳсулот асосида кийимлар таёрлашаган.

Марказий Осиёги арабларнинг алача-қўйлак тўқилган пахта материалларига рангли йўл асосида кўп окранг табият рангда бўлган. Алача қўйлак иштон, яхтак бозигар, рўмол, жилак, эркаклар чачвон, аёллар чачвон жилак кийганлар.

Жейнов араблар Косон Пўлати Пархўзада яшаб келаётган араблардан бир мунча фарқ қилади. Бу ҳудудда яшаб келаётган арабларнинг кўпчилиги ўзига хос араб урф-одати тил ва араб миллий кийимларида фарқ қилади. Бу каби анъанавий арабларга хос маданияти ёш авлод орасида йўқолиб ёш кекса авлодда сақланиб қолган. Чунончи, Жейнов арабларининг ажралиб турадиган жиҳатларидан бир арабча дойро билан чашма мусиқа рақс ва ўзига хос локал миллий кийимнинг сақланиб қолганлигидир. Умуман олганда, аёллар ўзига ярашиб турган ёпинчиқ миллий анъанавий кийим бугунги кунда ҳам сақланиб қолиш катта аҳамият берилмоқда. Лекин зардўз кийим қилиш ёпиқчоқ ташқи гўзалликни сақлашган. Исломий анъаналаридан бир аёл киши ёпинчоқ умуман оватни сақлаш керак бўлган. Жейнов араблар миллий кийимлар маълум даражада тўй ёки маросимларида кийилади.

Олдинлари миллий кийимчиликда анъанавийлик сақланиб, булар чекман қиш учун ёзда эса чопон бўлган. Аёллар кийимларида эса иштон бошга рўмол жилак,

1960 йиллардан бошлаб эса ёқали кўйлак кириб кела бошлади. Нўғай этик терисидан қилинган чориҳ молнинг терисига ишлов бериш орқали, текилган эркак ва аёлларнинг кийимидаги миллийлик сақланиб қолган. Курта ёқаси битта бўлган пахта солинган эркак кийими бўлиб, уни 40-ёшларда кийган. Жийлак кийими эса жундан тўқилган. Чакмонни мол терисини ошлаш натижасида тикишган. Жундан-кванок тикилган кўпроқ чорвачиллик билан шуғулланиган аҳоли кийишган. Шу сабабдан ҳам унга нисбатан “чўпон уй”лар деб юритишган.

XX асрининг 50 йилларга қадар ёшларнинг миллий кийими латта иштон йўл куйлак биржадан тикилган кийим оммавий равишда кийим сифатда фойдаланишган. Жейновдаги араб мотам маросимида аёллар ўзига хос кўк рангдаги кийим мотам либос ҳисобланган эркаклар эса чопон белни боғлаб юришган экан.⁴⁶³ Ҳозирга келиб араб ўз тил ва миллий кийим ўнатиб бормоқда ўзбеклашиш жараёни жуда ҳам тез сурат билан ошиб бормоқда. Арабларнинг ўзига хос миллий кийим бухнак, хатабак, гиззи, габо, натти каби кўйлак кийим сақланиб, баъзи ҳолларда тўй маросими эскича арабча тўй қилиб келин ўша гиззи бўғнак кийимлари кийиб арабона тўй ҳам бўлиб ўтади. Шу жумладан, бизда янгича матонинг кириб келиш ҳам жадаллашмоқда. Фота кириб келиш анъанавий тусга айланмоқда. Эркак, аёл, болалар кийим-кечакдаги миллий кийим аёлнинг турмушга чиқмагани “қизил гиз” турмушга чиққандан сўнг эса “оқ гиззи” кийим анъанавий араб миллий либослари сақланиб қолган. Эркак яқтак маҳаллий махси салла каби кийим кейганлар.

Жейнов арабларнинг ўзига хос яъна бир миллий жиҳати мотам маросимда махсус кийим қилиб кейган бу эса азадорликнинг белгиси оқ ва кўк рангда бўлади. 60 ёшдан кичик бўлса, 2 йил ҳам мотамнинг белги ҳисобланган кийимни ечишмаган. Бу рамзий кийимни кийган киши тўйга маросимига боришмаган.⁴⁶⁴ Арабларнинг миллий кийим бўғнак натти танга тақилган кумуш тангаси, ҳамда гиззи тилло бор бўлган. Арабларнинг ўзига хос миллий кийим яқта, салла, калпуш, куйлак, иштон, нока иштон ковуш чопон куёв беқасам кейинчалик эса 2 хил бўлган бир хилига бу кийим умуман совуқ ўтказмаган шу билан бирга олача ҳам 1951 йиллар фасан куйлак тикилла бошлади. Ҳозирга келиб эса арабларнинг тўйлардан 10 тасидан биттаси қадимий анъанавий маросими асосида ўтказилмоқда. 1980 йиллар сўнг фота кириб келиди. Биринчи Жейнов қишлоғи араб бўлиб Аҳмад ака ўзининг ўғлини тўй маросимда келинга шу фота кийимни кийдирган экан.

Жейнов аёлларининг "гиззи", "натти", "бухнак" деб номланувчи тақинчоқ ва либослари мавжуд. Гиззи – бу бош кийим бўлиб, турмушга чиқмаган қизлар қизил рангисини, турмушга чиққанлари эса оқ рангисини кийиб юришади. Натти – бурун тақинчоғи, у тилладан ишланади. Бухнак эса 25 та кумуш танга ва 2 та тилла кўғирчоқча билан безатилган бошга тақилувчи либос туридир.

Араб миллий кийимлар гиз қудба кабининг устига ёплишни адабий тилда эса қасва деб номланади. Ман шу нарсаларнинг бундан 30 йиллар олдин бор эди. Бу фақат Яманларда бор чет натти арабларда бўлган тожик, ҳиндлар ҳам бор чет наттиси бизнинг наттилармиз Яман давлатда наттиларига ўхшаш боғлиқ жиҳати кучли гиззи натти, чет натти, салла ҳам араблардан кириб келиб ҳолат яқтак фота XX асрининг 80 йил сўнг кириб келган заксга бизлар ижобий жиҳатдан қуллаб қувватлаймиз никоҳ билан оилада мустаҳам бўлади.⁴⁶⁵ 1930-йил олача, 1950 йиллар чит, 1970 йиллар жун мотолар кириб кела бошлади. 1930 кўйлак яқтак чопон 1950 йиллар палто пиллаш 1970 йил оммовийлашди. 1945 йиллар кастюм буруқлар кириб келди.

⁴⁶³ Дала ёзувлари Қашқадарё вилояти Миришкор тумани Жейнов қишлоғи Қўшмуродов Раҳмонқул 05. 07. 2011. йил.

⁴⁶⁴ Дала ёзувлари Қашқадарё вилояти Миришкор тумани Жейнов қишлоғи Абдурашидова Зулфия 05. 07. 2011. йил.

⁴⁶⁵ Дала ёзувлари Қашқадарё вилояти Миришкор тумани Жейнов қишлоғи Ниёзов Файзулла 08. 07. 2011. йил.

Кийим кечак момо, ёш болаларнинг кийимида маълум даражада саланиб қолган. Миллий кийим йилларга келиб 10-15 фоиз аёлларнинг кийими сақланиб қолган. Янгича маданият кириб келиш жараёни 80-85 йилларда аёл кийим бошида туб ўзгаришларга олиб келди. Бу кийим кўп қисми шаҳардан кириб келмоқда. Ота боболарнинг кийим - кечаклар барчаси оқ рангли матодан тикилган. Кейинги даврга келиб эса туб ўзгариш жараёни тезлашиши кийимларнинг ёқаси ётиқ кўйлакнинг, кейинги даврда эса ривожланиши натижасида, камзул жийда жилак салла ковуш махси бўлган. Бу каби замонвийлаши араб халқнинг этник ўзликни англашида ўзига хос локал миллий хусусиятни ташкил қилиб келмоқда.

Глобализув жараёнида миллий кийим ҳам бир оз ўзгариш таъсири бўлган. Улар қадимий кийим фарқланибгина қолмай балки, оммолашиб кетмоқда. Миллий анъанавий кийимларнинг ўзгариши иқтисодий, ижтимоий, сиёсий, маданий соҳаларига ўз таъсирини кўрсатмоқда. Умуман олганда, аҳолиси анъанавий миллий кийимларининг эволюцияси ва трансформациясини тадқиқ қилиш шуни кўрсатдики, тадқиқот даврида эркакларнинг кийим-бошлари аёлларникига қараганда кўпроқ ўзгаришларга учраган бўлсада, лекин айнан воҳа эркак кийимларида Республикамизнинг бошқа худудларга қараганда миллийлик устун аҳамият касб этган.

Косон туманида яшаб келаётган арабларининг ўзига хос локал миллий кийим XX асрнинг 60-йиллардан сўнг даврдан ҳозиргача сақланиб қолган. Косон туманидаги Арабхона маҳалласидаги Тошмуроднинг онаси арабга хос миллий кийим сақланиб қолган. Бизда арабларда қулоқ ва бурун тешилиши Иброҳим пайғамбар давридан қолдирилган. Удум у киши хотини Бибихожарнинг чўриси Бибинисорани қулоқ ва бурунни тишган ҳолда Иборҳим Пайғамбарнинг олдига олиб кирган. Бу қулоқ ва буруннинг тешганлиги Бибисора чиройни янада ошириб юборишган аслида. Бурун ва қулоқ тешилиш кундошни Иброҳим Пайғамбарга ёмон кўрсатиш мақсад қилган бўлади. Шу даврдан бошлаб араблар миллий анъанавий кийимга айланиб улгурган. Ҳозирга келиб эса фақат Қашқадарё вилоятининг қўйи қисмида яшаб келаётган Жейнов арабнинг ёш кекса аёлларида сақланиб қолган. Шу билан бирга Бухоро вилояти Ғиздувон туманида арабларида ҳам сақалиниб қолган.

XX асрнинг давомида араб миллий кийимларидаги ўзгариш жараёни кекса авлодга мансуб араблар миллий кийимида ўзига хослик намуналарини сақлаб қолган. Аммо ёш авлодларда араб миллий маданияти уйғунлашган миллий кийим йўқолиб бормоқда.

SHAYX NAJMIDDIN KUBRO RUBOIYLARIDA ISHQ TALQINI

**Jabborov I.J. – “Ma'mun-universiteti” NTM,
“Tarix va psixologiya” kafedresi o'qituvchisi**

Xorazm zamini azal-azaldan ulug' insonlar, avliyolar, olimu-ulamolar va faylasuflar yurtidir. Xiva shahrida tug'ilib, voyaga yetgan, dong'i yetti iqlimga ketgan Shayx Najmiddin Kubro (1145-1221) XII-XIII asrlarda tasavvuf falsafasiga o'zining ulkan xissasini qo'shgan, kubroviya tariqatiga asos solgan allomadir. Asl ismlari Ahmad ibn Muhammad bo'lib, yoshligidan ilmga juda chanqoq bo'lgan va zamonasining juda ko'plab ulamolaridan ilm olgan. U zot hayotlari davomida ilm talab qilishdan to'xtamagan, xatto Xorazm diyoridagi zamondosh bo'lgan olimlarning barchasining ilmidan ko'ngli taskin topmagan. Ilmga bo'lgan chanqoqligi sababidan ko'pgina musulmon mamlakatlarida, jumladan Bog'dod, Basra, Misr, Nishopur, Difliz, Isfahon singari ko'plab mamlakatlarda bo'lib ilm tahsil qilgan.

Manbalardan bizga ma'lumki, Najmiddin Kubro zamonasining qaysi olimu-ulamosi bilan baxs, munozaraga kirishsa, albatta g'olib bo'lgan ekan. Shu sababli u zotga “Attomatul-kubro” (buyuk balo), “ulug'larning ulug'i” nomi berilgan. Jumladan hazrat Alisher Navoiy

Маткаримова С.М. Источниковедение темы традиционной культуры питания населения Хорезмского оазиса	224
Собиров Қ. Маъмун академияси ва тарихий давр	229
Рахманова Ю.М. Хоразм эътиқодий қарашларида аёл тимсоли	233
Абдалов У.М. Хоразмдаги эронийлар (форслар) тарихи	235
Садуллаев Б.П. Чапқирғоқ Кат-қалъа тарихида “Беш-қалъа” атамаси билан боғлиқ маълумотлар	238
Tadjiyeva F.J. Erkayeva S.E. Xiva xonligi hududida aholi migratsiyalari masalasi	241
Raximov Sh.B. Qadimgi xorazmning ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlari, etnik jarayonlari hamda dafn marosimlari tahlili (arxeologik tadqiqotlar manbalari asosida).....	243
Kamolova N., Hasanova N. Xiva xonligida dehqonchilik bilan bog'liq marosim, e'tiqodlar	246
Матякубова М.М. Хива хонлигининг меъморий обидалари ва унга битилган тарих	248
Жуманиёзов Ф.Б. Хоразмда ҳаво транспорти соҳасининг вужудга келиши ва унинг воҳа иқтисодий-ижтимоий ҳаётидаги ўрни	250
Искандаров Ш.А. Марказий осий арабларининг анъанавий ва замонавий кийим-кечаклар, ҳамда тақинчоқлар ҳақида айрим назарий қарашлар	252
Jabborov I.J. Shayx Najmiddin Kubro ruboiylarida ishq talqini	255
Бекчанов Д. Хоразм жадидлари фаолиятида адабиёт ва санъатни ривожлантириш масалалари	257
Ismoilov Sh.Z., O'rinova D.E. Alı ibn Ma'munning Xorazm, Farova, Buxoro va Nisoda zarb qilingan tangalari	260
Baxtiyarov S.I. Rizoqulixon hidoyatning “saforatnomayi xorazm” asarida xiva shahri to'g'risida ma'lumotlarning aks etishi	262
Бекчанов Д., Акрамжонов А. Миллий тараққиёт тушунчасининг ижтимоий-фалсафий мазмуни	264
Matniyozov S.S. Xiva xonligi tarixiy geografiyasi (xvi-xvii asrlar).....	267
Atajanova D.O. Xiva xonligi tarixida hunarmandchilikning tutgan o'rni	270
Matniyozov S.S., Komiljonova B.Sh. Xorazm marmar o'yamakorligi	273
Исмоилов Б. Ўзбекистоннинг тарихий-географик ҳудудларида тош асрида кечган миграцион жараёнлар, жойлашиш чегаралари, уларнинг картографияси масалалари	275
Abdullaev J.R. Xorazm voxasida radio va televideniye tarixi	277
Allaberganov O.A. Qadimgi Xorazm vohasi arxeologik yodgorliklarini rejalashtirish va kartografiya masalalarining o'rganilish tarixidan	280
Рўзиев Н.И. Қадимги туркларда тиббий маданиятнинг ўзига хос хусусиятлари.....	283
Atamuratova D.R. Yoshlarga oid davlat siyosatini rivojlantirishning tarixiy ahamiyati.	287
Ro'zmetova R. Kanselariya hujjatlarida xonlik va uning ma'muriy tuzilishi bo'yicha aks ettirilgan ma'lumotlar	290
Tadjiyeva N.J. Tarix darslarida videolardan foydalanishning o'rni	293

Tezislar to'plami

**FAN, TA'LIM, INNOVATSIYALAR:
DOLZARB MUAMMOLAR VA ZAMONAVIY YO'NALISHLAR**

mavzusida Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2023 yil 12 aprel

Muharrirlar:

Ruzmetov S

Komputerda sahifalovchi

F.Bekchanov

Nashr list. № 059763.

Bosishga ruxsat etildi 10.04.2023. Bichimi 60x841/8.

«Times New Roman» xarfida terildi. Shartli b.t. 25,3.

Adadi 50.

«Khwarezm travel» nashriyotida tayyorlandi.

220502, Urganch t. Zargarlar mahallasi Marvarid ko'chasi 8-yo'lak 4-uy.

«Khwarezm travel» bosmaxonasida chop etildi.

Urganch t. Zargarlar mahallasi Marvarid ko'chasi 8-yo'lak 4-uy.